

בחינה מסכמת בקורס "דיני עונשין"

תשע"ה, מועד ב' (20.8.2015)

מרצה: ד"ר גיא בן דוד

מתרגלת: עו"ד שרון ורשבסקי - ברוק

נוסח ב'

הנחיות כלליות

- משך הבחינה: שלוש וחצי שעות. לא תינתן הארכה. משקל הבחינה: 65% מהציון הסופי.
- מתכונת הבחינה: ניתן להכניס לבחינה ספר חקיקה בדיני עונשין וכן שני דפי A4 (כתובים משני הצדדים). ניתן להסתייע בחוק וברשימות הביבליוגרפיות שחולקו בבחינה כשאלה נקיים מכל תוספות והוספות.
- על התשובות בחלק השני של הבחינה להתייחס גם לדעות מלומדים, לחקיקה ולפסיקה רלוונטיים. בתשובותיכם לשאלות יש להתייחס לטענות מצד התביעה וכן לטענות מצד ההגנה. יש לענות על כל השאלות בבחינה. במקום בו הוקצתה מכסה מרבית לתשובה, אין לחרוג ממנה. כל חריגה לא תיבדק מטעמי שוויון.
- בכל מקום בבחינה בו מצוין "חוק העונשין" או "החוק", הכוונה היא לחוק העונשין התשל"ז-1977.
- יש להשיב לבוחנות את טופס הבחינה בצירוף מחברת הבחינה.
- את התשובות לחלק הראשון של הבחינה יש לסמן על גבי טופס הבחינה. את התשובות לחלק השני של הבחינה יש לכתוב על גבי מחברת הבחינה בלבד.

מבנה הבחינה:

חלק א': שאלון רב ברירה (51 נקודות)

יש להשיב על כל 17 השאלות. לכל שאלה ישנן 4 תשובות כאשר רק אחת מהן היא הנכונה והשלמה ביותר, אותה יש להקיף בעיגול, על גבי השאלון. כל תשובה נכונה מזכה ב 3 נקודות. סימון כפול או סימון שאינו ברור, יביא לפסילת התשובה.

חלק ב': אירוע (case) (49 נקודות)

חלק זה מכיל אירוע, ובסופו ישנן שתי שאלות המתייחסות אליו. עליך להשיב על שתי השאלות. שאלה 1 - היקף מרבי לתשובה הינו 3.5 עמודים (27 נקודות). שאלה 2 - היקף מרבי לתשובה הינו 3 עמודים (22 נקודות).

בהצלחה

חלק ראשון – שאלון רב ברירה (51 נקודות)

לפניכם/ן 17 שאלות. לכל שאלה מוצעות ארבע תשובות אפשריות, כאשר רק אחת מהן היא הנכונה והשלמה ביותר. עליך להקיף בעיגול (על גבי טופס הבחינה) את התשובה הנכונה בלבד. סימון כפול או שאינו חד משמעי, יביא לפסילת התשובה. כל תשובה נכונה מזכה ב 3 נק'.

שאלות 1-5

סעיף 143(א)(1) לחוק העונשין, קובע עבירה של אימונים צבאיים אסורים כדלקמן הלן:
"העבירה":

143(א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:

(1) מאמן או מדריך להשתמש בנשק או לבצע תרגילים, תנועות או פעולות צבאיים, ללא רשות הממשלה.

1. עבירה לפי 143(א)(1) הינה:-

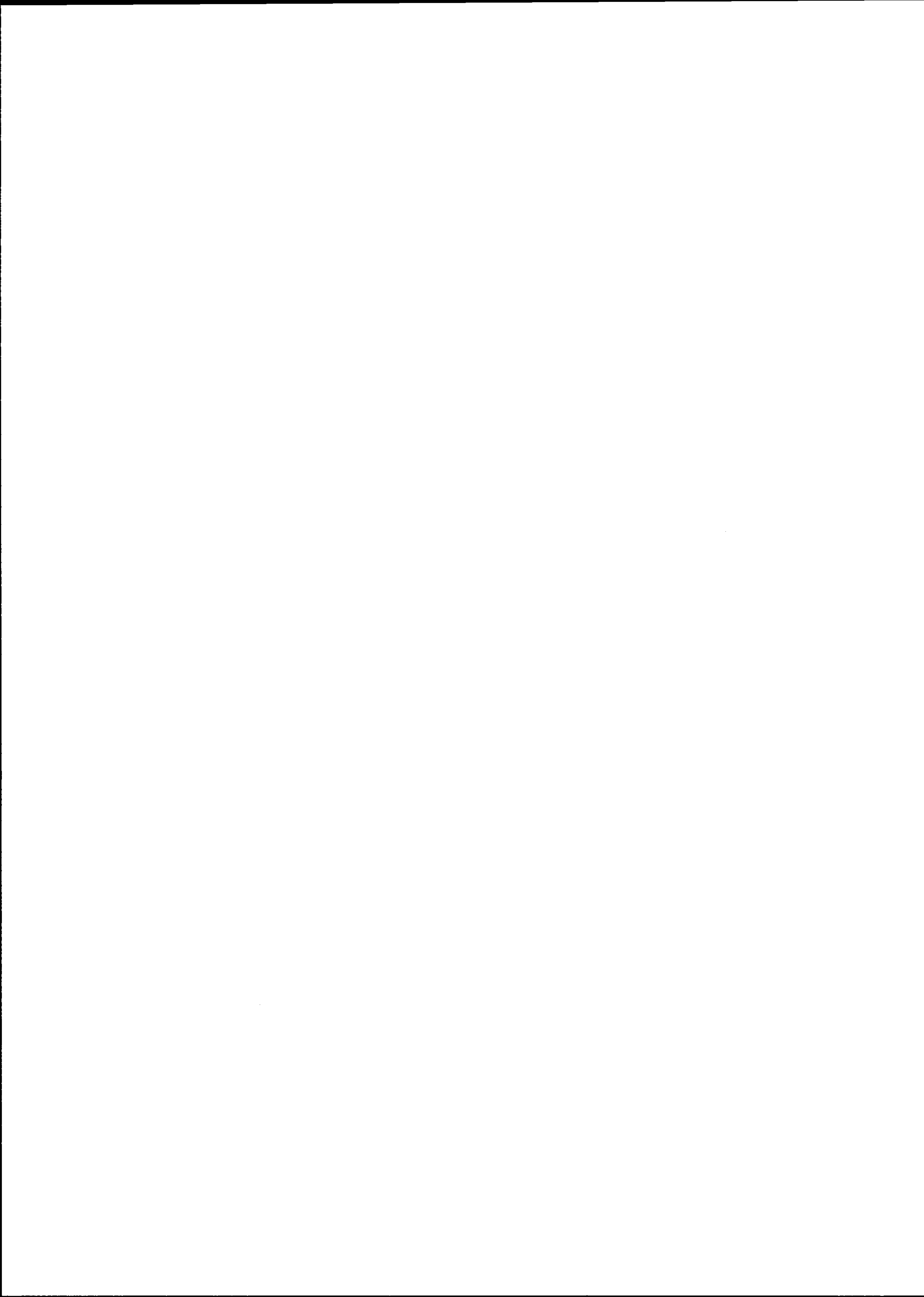
- א. עבירה התנהגותית.
- ב. עבירה תוצאתית.
- ג. עבירה של תוצאה בכוח (העמדה בסיכון).
- ד. עבירת מטרה.

2. המילים "ללא רשות הממשלה" משמשות כ:-

- א. רכיב התנהגותי של העבירה.
- ב. רכיב נסיבתי של העבירה.
- ג. רכיב תוצאתי של העבירה.
- ד. יסוד נפשי של העבירה.

3. מהו היסוד הנפשי הדרוש לשם הרשעה בעבירה זו?

- א. מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות גרימת התוצאה.
- ב. מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות גרימת התוצאה, וקלות דעת ביחס לתוצאה.
- ג. מודעות לרכיביה העובדתיים של העבירה וכן מטרה להשיג יעד שנקבע בעבירה.
- ד. מודעות לטיב המעשה ולקיום הנסיבות.

4. הניחו כי קיימת בחוק העונשין עבירה של "אימון אדם זר" הקובעת כך :
"המאמן או מדריך אזרח זר להשתמש בנשק בכוונה לפגוע בביטחון המדינה, דינו מאסר עולם".
עבירה זו תסווג כ-:

- א. עבירה התנהגותית.
- ב. עבירה תוצאתית.
- ג. עבירת מטרה.
- ד. עבירה של תוצאה בכוח (העמדה בסיכון).

5. מהו היסוד הנפשי הדרוש לשם הרשעה בעבירה של "אימון אדם זר" (על פי הנוסח הקבוע בשאלה 4)?

- א. מחשבה פלילית.
- ב. רשלנות.
- ג. רשלנות + מטרה לפגוע בביטחון המדינה.
- ד. מחשבה פלילית + מטרה לפגוע בביטחון המדינה.

שאלה 6

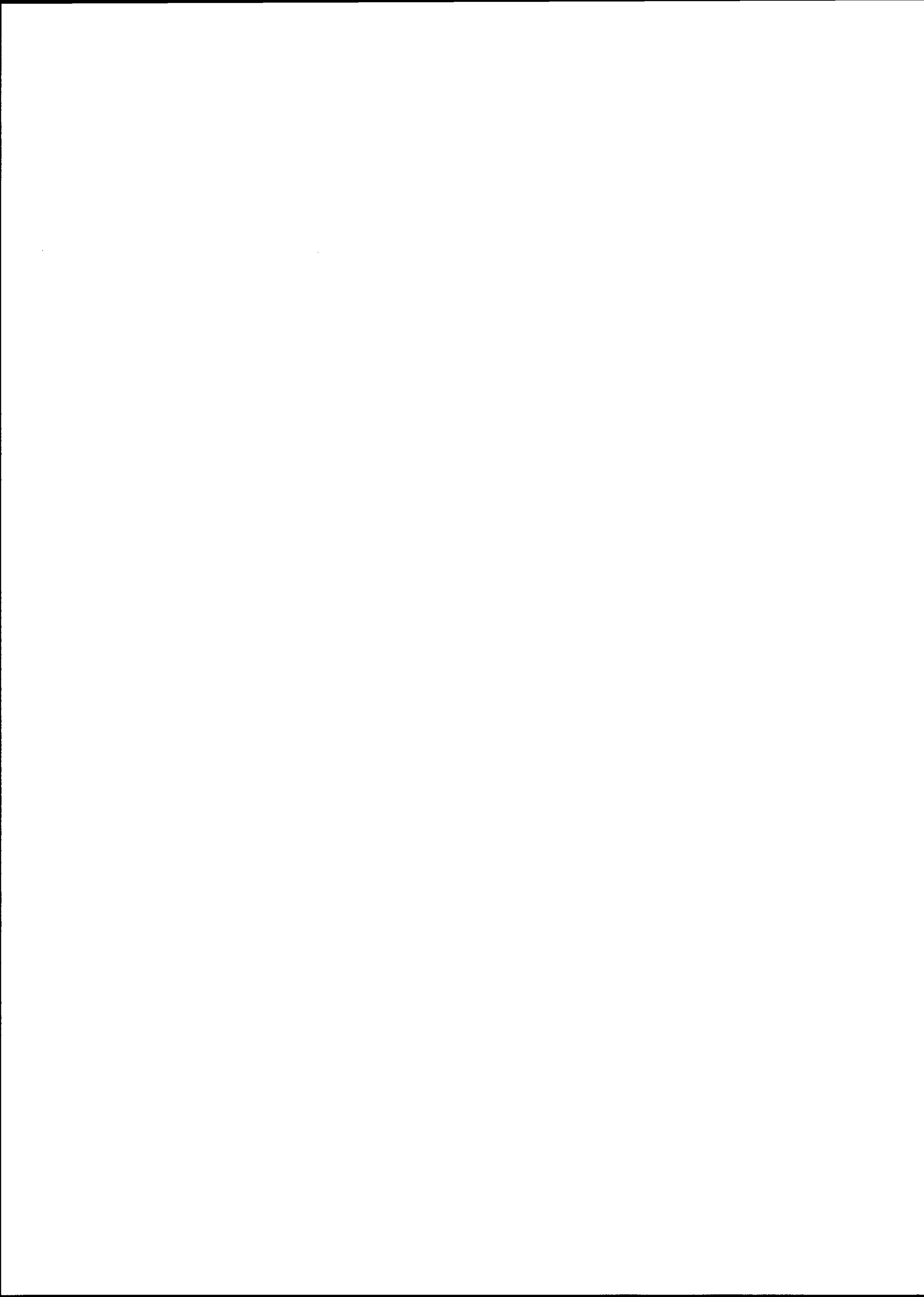
אילו מההיגדים הבאים מתאר את המצב המשפטי הנכון באשר לתחולת הלכת הצפיות הפסיקתית על עבירות מטרה?

- א. לבית המשפט העליון ישנה סמכות להחיל את הלכת הצפיות הפסיקתית על עבירות מטרה אשר נדונות בפניו, באופן סלקטיבי.
- ב. לבית המשפט העליון אין כל סמכות להחיל את הלכת הצפיות הפסיקתית על עבירות מטרה.
- ג. בית המשפט העליון חייב להחיל את הלכת הצפיות הפסיקתית על כל עבירת מטרה אשר נדונה בפניו.
- ד. לאור לשונו של סעיף 20(ב) לחוק העונשין, ניתן להחיל את הלכת הצפיות הפסיקתית אך ורק על עבירות תוצאתיות הדורשות יסוד נפשי מסוג כוונה.

שאלה 7

ראובן שידל את שמעון להתפרץ לדירתו של לוי. במהלך ההתפרצות, שרף שמעון את מטבח ביתו של לוי (להלן 'עבירת ההצתה'). הנח כי עבירת ההצתה לא הייתה מתוכננת והיא נעברה אגב עבירת ההתפרצות, ואדם מן הישוב, בנעליו של ראובן, היה צופה את עבירת ההצתה. בהנחה שבית המשפט הרשיע את שמעון בהצתה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, באיזו עבירה ניתן להעמיד לדין את ראובן?

- א. הצתה (המסתפקת ביסוד נפשי של מחשבה פלילית).
- ב. שידול להצתה.
- ג. הצתה ברשלנות (המסתפקת ביסוד נפשי של רשלנות)
- ד. מבצע באמצעות אחרי של עבירת ההצתה.

שאלה 8

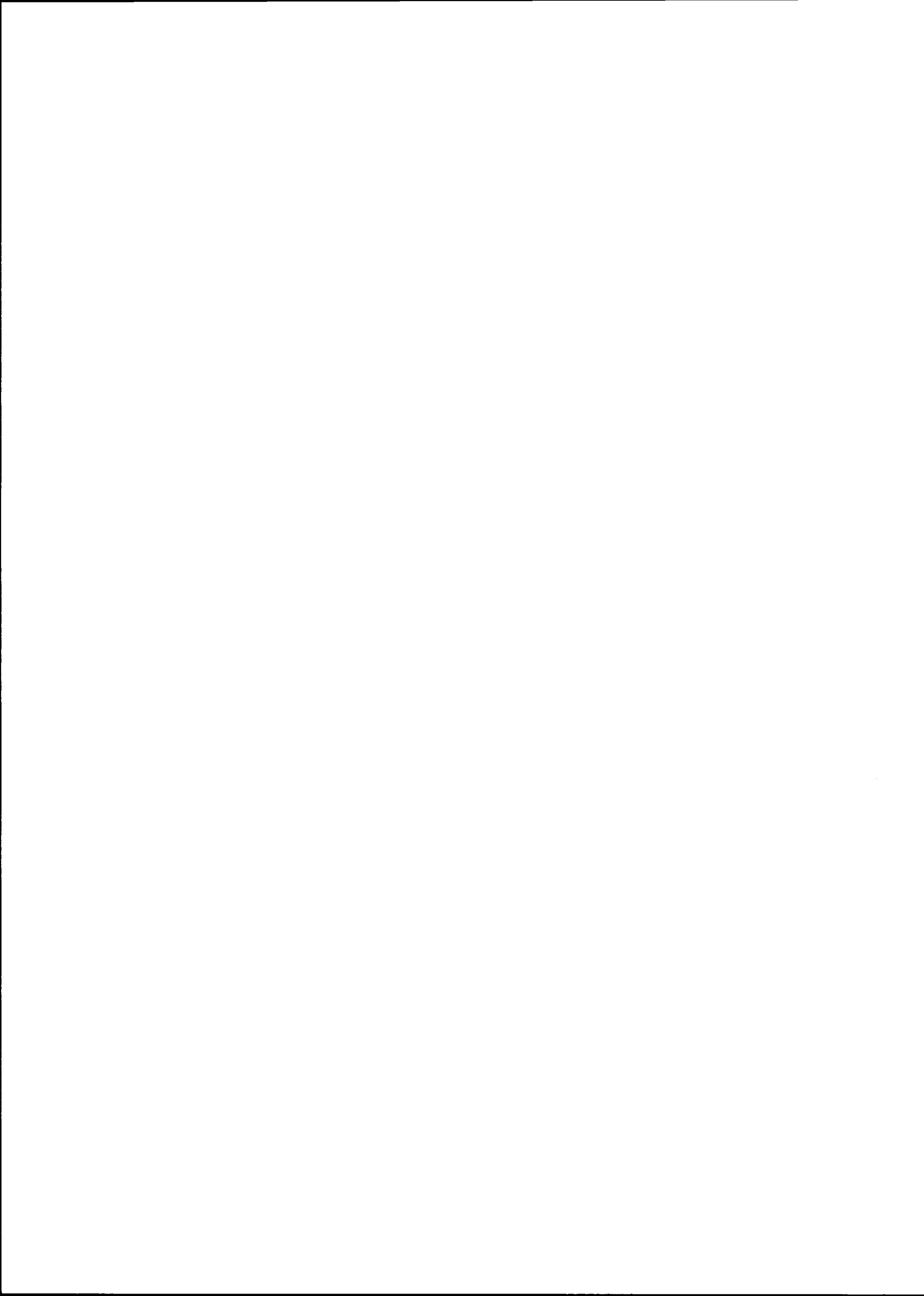
שמרית הצטיידה באקדח ובכובע גרב, ויצאה את פתח ביתה. אמנון, בעלה חשד כי שמרית זוממת לבצע שוד בנק, אולם הוא התעלם מחשד זה. למחרת היום, נעצרה שמרית בגין ביצוע שוד בנק. הפרקליטות העמידה לדין את אמנון בעבירה של אי מניעת פשע לפי סעיף 262 לחוק העונשין. הפרקליטות טענה כי אמנון אמנם לא ידע כי שמרית זממה לבצע פשע אולם די בכך שהוא חשד בכך ונמנע מלברר חשד זה, כדי לקיים את היסוד הנפשי שבעבירה. מה הדין?

- א. הפרקליטות צודקת. עצימת העיניים מהווה תחליף למודעות.
- ב. הפרקליטות טועה. על אף שעצימת עיניים מהווה תחליף למודעות, לא ניתן להסתפק ב"עצימת עיניים" בעבירה של אי מניעת פשע.
- ג. הפרקליטות טועה. עבירה של אי מניעת פשע היא עבירה תוצאתית, ולכן גם אם יוכח שאמנון חשד ששמרית זממה לבצע פשע והוא נמנע מלברר חשד זה, הרי שיש צורך להוכיח בנוסף גם קלות דעת ביחס לתוצאה האסורה.
- ד. הפרקליטות טועה. ניתן יהיה להרשיע את אמנון בעבירה של אי מניעת פשע, רק אם יוכח כי היה לו היסוד הנפשי הדרוש לשם הרשעה בעבירה של שוד (עבירה בה הורשעה שמרית).

שאלות 9-10

הניחו כי בחוק העונשין קיימת עבירה של "הכשלת הליך שיפוטי במתכוון" הקובעת כך:
"אדם הגורם במתכוון להכשלת הליך שיפוטי, דינו ארבע שנות מאסר".

9. אילו מההיגדים הבאים, ככל שהוא נוגע לעבירה שלעיל הוא נכון?
- א. מדובר בעבירה התנהגותית.
 - ב. מדובר בעבירה תוצאתית.
 - ג. מדובר בעבירת מטרה.
 - ד. מדובר בעבירה של תוצאה בכוח (העמדה בסיכון).
10. אילו מההיגדים הבאים, ככל שהוא נוגע ליסוד הנפשי שבעבירה הוא נכון?
- א. בנוסף לדרישת המודעות לרכיביה העובדתיים של העבירה, נדרש להוכיח כי הנאשם התכוון להכשיל הליך שיפוטי. במקרה זה, לא ניתן להחיל את הלכת הצפיות החקיקתית על רכיב הכוונה שבעבירה.
 - ב. בנוסף לדרישת המודעות לרכיביה העובדתיים של העבירה, נדרש להוכיח כי הנאשם התכוון להכשיל הליך שיפוטי. במקרה זה, ניתן להחיל את הלכת הצפיות החקיקתית על רכיב הכוונה שבעבירה.
 - ג. בנוסף לדרישת המודעות לרכיביה העובדתיים של העבירה, נדרשת הוכחה של קלות דעת ביחס לתוצאה (הכשלת הליך שיפוטי).
 - ד. הואיל ומדובר בעבירת מטרה, יש להוכיח את מודעותו של הנאשם לרכיביה העובדתיים של העבירה וכן מטרה להכשיל הליך שיפוטי.

שאלה 11

ראמזי כלא את תיאון גרייגיווי באחוזתו. סעיף 371 לחוק העונשין קובע כך: "החוטף אדם בכוונה שייכלא שלא כחוק, דינו מאסר 20 שנים." מהו סיווג הנכון של עבירה זו ומהו היסוד הנפשי הדרוש לשם הרשעתו של ראמזי בעבירה זו?

- א. מדובר בעבירה התנהגותית. היסוד הנפשי הדרוש הוא מודעות ביחס לטיב מעשה החטיפה ולכך שהחטוף הינו אדם.
- ב. מדובר בעבירה תוצאתית. היסוד הנפשי הדרוש הוא מודעות ביחס לטיב מעשה החטיפה, מודעות לכך שהחטוף הינו אדם, וכן כוונה לכלוא את החטוף שלא כחוק.
- ג. מדובר בעבירת מטרה. היסוד הנפשי הדרוש הוא מודעות ביחס לטיב מעשה החטיפה, מודעות לכך שהחטוף הינו אדם, וכן מטרה לכלוא את החטוף שלא כחוק.
- ד. מדובר בעבירה תוצאתית. היסוד הנפשי הדרוש הוא מודעות ביחס לטיב מעשה החטיפה, מודעות לכך שהחטוף הינו אדם, וכן קלות דעת ביחס לתוצאת הכליאה שלא כחוק.

שאלה 12

ראובן הינו מהפנט מקצועי הנוהג לערוך מופעי כישוף והיפנוזה. באחד המופעים, היפנט ראובן את עידן, קטין בן 12 שנים, וגרם לו לבצע גניבה במהלך ההיפנוזה, וזאת מבלי שעידן יהא מודע למעשיו או ישלוט בתנועות גופו. את מי ניתן להעמיד לדין בגין עבירת הגניבה שביצע עידן?

- א. את ראובן ועידן כ'מבצעים בצוותא' של עבירת הגניבה.
- ב. את ראובן בלבד, כ'מבצע באמצעות אחר' של עבירת הגניבה.
- ג. את ראובן בלבד, כמי ששידל את עידן לבצע גניבה.
- ד. לא ניתן להעמיד לדין אף אחד מהשניים.

שאלה 13

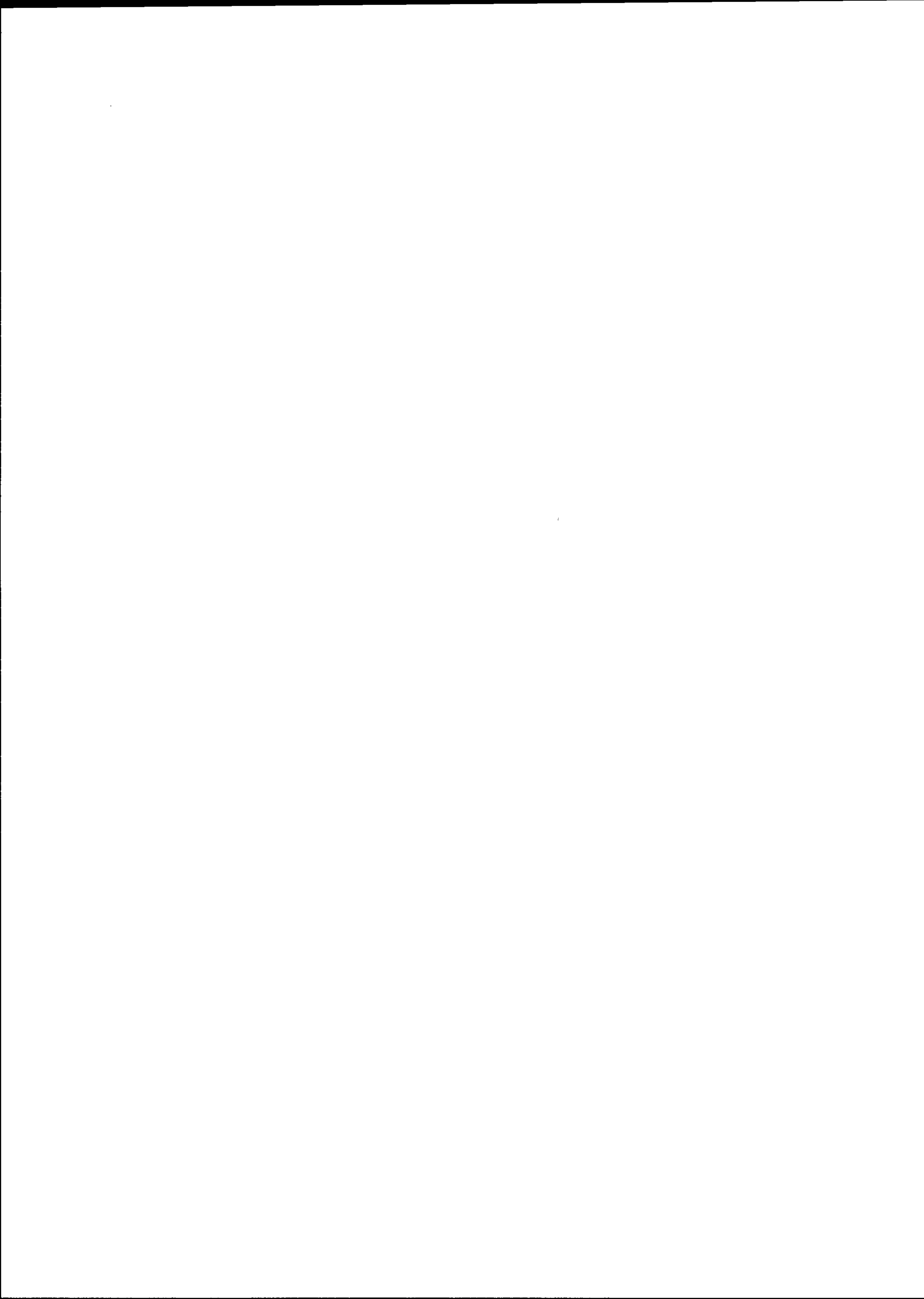
סאנסה שמה 5 טיפות רעל בכוס המשקה של בעלה ג'ופרי מתוך כוונה לגרום למותו. ג'ופרי נותר בחיים לאחר שהתברר כי נדרשו 10 טיפות רעל כדי להמיתו. מה הדין?

- א. מעשיה של סאנסה הם בגדר "ניסיון בלתי צליח" שאינו עניש.
- ב. מעשיה של סאנסה הם בגדר "ניסיון צליח" שאינו עניש.
- ג. מעשיה סאנסה הם בגדר "ניסיון בלתי צליח" שהינו עניש.
- ד. מעשיה של ציפורה הם בגדר "ניסיון צליח" שהינו עניש.

שאלה 14

אילו מהמשפטים הבאים הנוגעים לדוקטרינת עצימת עיניים הוא נכון?

- א. דינם של עצימת עיניים וחלל תודעתית זהה, ושניהם שקולים למודעות.
- ב. עצימת עיניים ביחס לנסיבה מפלילה, תתקיים גם כאשר הנאשם לא חשד בקיומה של אותה נסיבה אך אדם סביר בנעליו היה חושד בה.
- ג. לפני תיקון 39 לחוק העונשין דוקטרינת עצימת עיניים לא הייתה מוכרת בדיני העונשין בישראל.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

שאלה 15

- טוני הואשם בכך שגנב פריט ששווי 2000 שקלים ממעבידו. התביעה העמידה לדין את טוני בעבירה לפי סעיף 391 לחוק העונשין. מהו הסיווג של עבירה זו ומהו היסוד הנפשי הדרוש לשם הרשעה בה?
- א. מדובר בעבירת מטרה. על התביעה להוכיח כי טוני היה מודע לכך שהוא גונב ממעבידו דבר ששווי מעל 1000 שקלים, מתוך מטרה לפגוע במעביד.
- ב. מדובר בעבירה תוצאתית. על התביעה להוכיח כי טוני היה מודע לרכיביה העובדתיים של העבירה וכי הוא היה קל דעת ביחס לתוצאה.
- ג. מדובר בעבירה התנהגותית. על התביעה להוכיח כי טוני היה מודע לכך שהוא גונב ממעבידו דבר ששווי מעל 1000 שקלים.
- ד. מדובר בעבירה התנהגותית. על התביעה להוכיח כי טוני, לכל הפחות התרשל ביחס לרכיביה העובדתיים של העבירה.

שאלה 16

- טוני הואשם בעבירה של חבלה ברשלנות לפי סעיף 341 לחוק העונשין, וזאת לאחר שגרם לפגיעתה של צילה במהלך תאונת דרכים. אילו מההיגדים הבאים הוא נכון?
- א. טוני לא היה מודע לאפשרות התרחשותה של חבלה, מקום בו אדם מן הישוב בנסיבות העניין כן היה מודע לכך. כמו כן, טוני נטל סיכון בלתי סביר שמא תיגרם תוצאה של חבלה.
- ב. טוני לא היה מודע לאפשרות התרחשותה של חבלה מקום בו אדם מן הישוב בנסיבות העניין כן היה מודע לכך.
- ג. טוני לא היה מודע לאפשרות התרחשותה של חבלה, מקום בו אדם מן הישוב בנסיבות העניין כן היה מודע לכך. כמו כן, טוני נטל סיכון שמא תיגרם תוצאה של חבלה.
- ד. טוני היה מודע לאפשרות התרחשות תוצאה של חבלה, אולם הוא קיווה למנוע אותה.

שאלה 17

- אילו מההיגדים הבאים, ככל שהוא נוגע ליסוד הנפשי של העבירה הוא נכון?
- א. כל "עבירה שותקת" היא עבירה של "אחריות קפידה".
- ב. כל "עבירה שותקת", ניתן לפרשה כעבירה הדורשת יסוד נפשי של רשלנות.
- ג. עבירה תוצאתית שותקת, דורשת יחס נפשי חפצי של "כוונה" כלפי התוצאה האסורה.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

חלק שני – אירוע (49 נקודות)

לפניך אירוע בשני חלקים. שאלה מס' 1 מתייחסת לחלקו הראשון של האירוע ושאלה 2 מתייחסת לחלקו השני של האירוע. יש להשיב על שתי השאלות.

שאלה 1

רחל הודיעה לבעלה ראובן (בביתם המשותף) על כך שהיא מנהלת רומן עם גבר אחר וברצונה להיפרד ממנו. הלה הופתע למשמע הדברים, סרב להשלים עימם ואיים עליה שיהרוג אותה, אם היא תעזוב אותו. רחל הודיעה לראובן שהחלטתה סופית. או אז, רדף ראובן אחר רחל בביתם, כשבידו הסכין. רחל ניסתה להימלט מהדירה אולם ראובן תפס בחולצתה ודקר אותה מספר דקירות בכל חלקי גופה. בניסיונה להימלט מן האלימות, קפצה רחל כשהיא שותתת דם, מחלון ביתה אשר בקומה השנייה. גופה הוטח על הקרקע, והיא הופנתה לבית החולים כשהיא מחוסרת הכרה - שם אובחנו אצלה שברים בגפיה וכן דקירות רבות בחזה, בפנים ובגפיה. רחל נזקקה לחמש מנות דם מסוג A, אולם בשל מחסור במנות דם מסוג A בבית החולים, ניתנו לרחל שתי מנות דם בלבד. לאחר זמן קצר, נפטרה רחל בבית החולים.

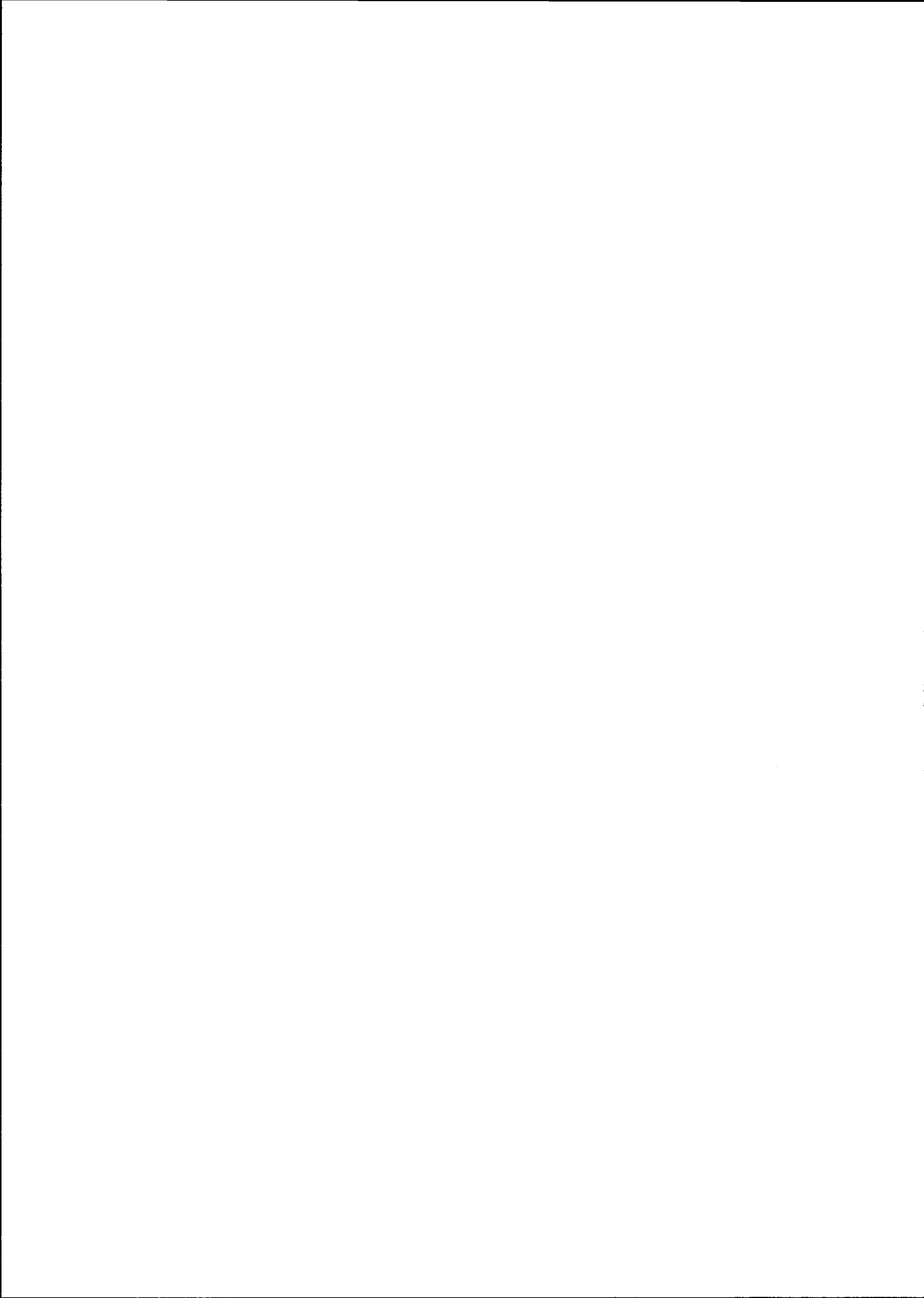
דונו באחריותו הפלילית של ראובן לגרימת מותה של רחל, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין (רצח בכוונה תחילה). היקף התשובה לא יעלה על שלושה וחצי עמודים (27 נקודות).

שאלה 2

יעקב, הינו אחיה של רחל. יעקב ידוע כ"רב עבריינים" אשר ריצה עונשי מאסר ממושכים בכלא. משנודע ליעקב על מות אחותו רחל בידי ראובן, גמלה בליבו ההחלטה לפגוע בראובן. יעקב הורה לאמנון ועידן, עברייני מין אלימים אשר סרים למרותו, לפגוע בראובן. אמנון הצטייד בסכין, ויחד עם עידן ניגשו השניים לביתו של ראובן. משיצא ראובן את פתח ביתו, דחפו אותו פנימה ונעלו את דלת הכניסה. בזמן שאמנון דקר את ראובן בבטנו, הלך עידן לבצע סריקה בבית. משהבחין עידן בצילה, אשתו של ראובן, אשר ישנה במיטתה, העיר אותה ובעל אותה כשהיא מתנגדת בכוח למעשה. השניים נמלטו מהמקום ודיווחו ליעקב כי המשימה בוצעה בהצלחה.

דונו באחריותו הפלילית של יעקב לעבירת הפציעה לפי סעיף 334 לחוק העונשין וכן לעבירת האינוס לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין. היקף התשובה לא יעלה על שלושה עמודים (19 נקודות).

בהצלחה

המכללה האקדמית נתניה
בית הספר למשפטים

רשימת סילבוס לבחינה מסכמת בקורס "דיני עונשין" – מסלול ערב - תשע"ה
הרשימה הוכנה על ידי נציגות הכיתה. צוות הקורס אינו אחראי על תוכנה.

1. רכיבי היסוד העובדתי: (מעשה, נסיבה, תוצאה)

פקוביץ'- הניח ראש חזיר על קבר בבית קברות מוסלמי. עבירה של כניסה ללא רשות למקום פולחן. **אלבה-** פירסם מאמר בנושא "בירור הלכות הריגת גוי". הסתה לגזענות, סעיף 144ב' לחוק העונשין. **שדה אור-** גנת אשר הורשעה בתקיפה והתעללות בקטין עקב התנהגותה כלפי ילדי הגן. **סוסצקין-** הפצת כרוזים עם איור של מוחמד בדמות חזיר דורך על קוראן. ניסיון לפגיעה ברגשי דת. **כהנא גדליהו-** איומים. כהנא שהה בגרמניה, שם הוציא שיחת טלפון לחברו בארץ בה איים עליו. **יפת-** פרשת ויסות מניות בנקאיות. התערבות במסחר במניות בבורסה.

1.1 מחדל

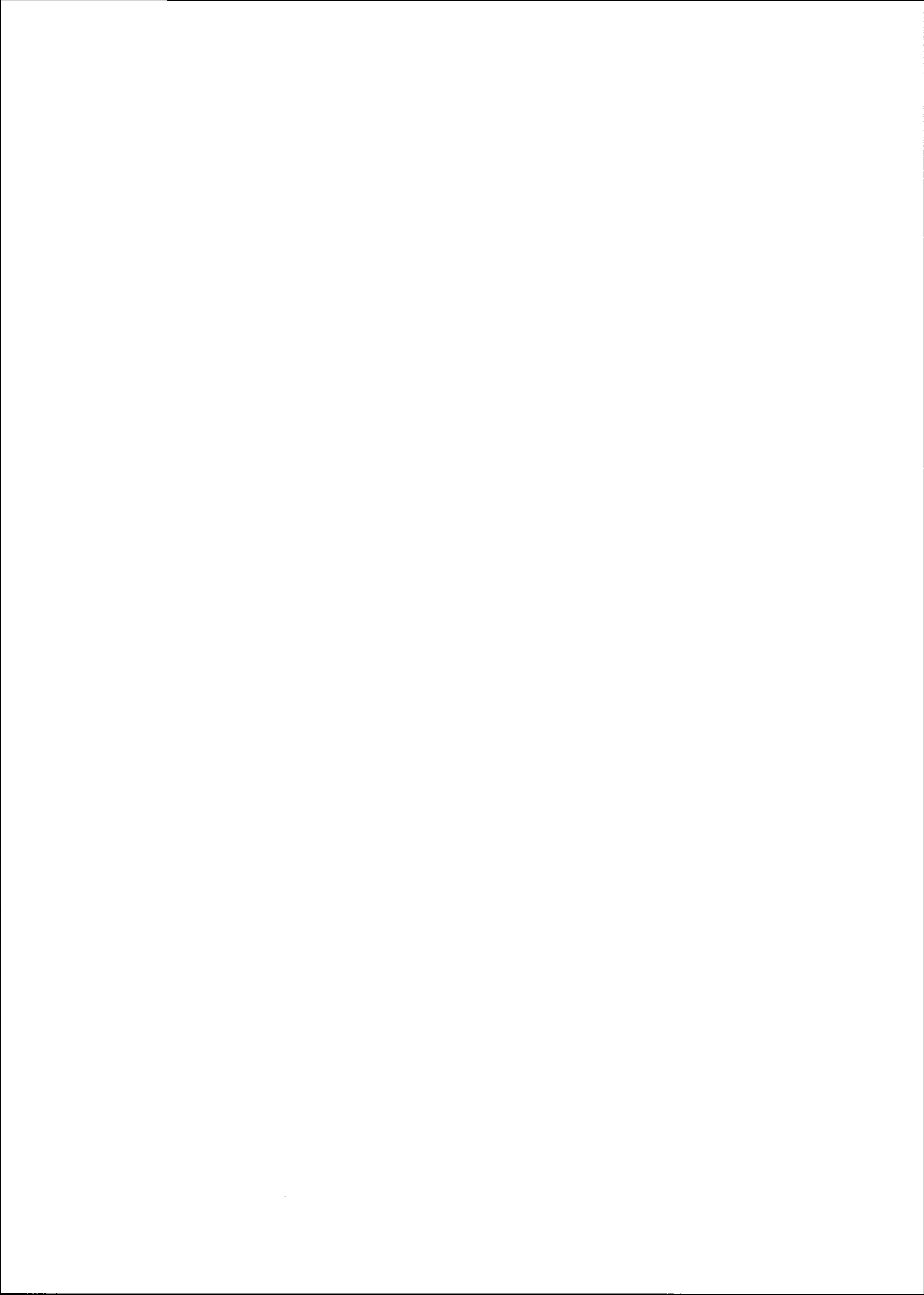
חוק העונשין תשל"ז – 1977 ס' 18, 262, 322-326, 368א
חוק לא תעמוד על דם רעך תשנ"ח – 1998

לב ואח'- זיוף תעודות שקילה של סלעים שנועדו לבניית שובר גלים. **גילה-** קצין מנהל אזרחי שהתלווה לחבלן ולא גילה לו על הכוונה לפגוע בראש עיריית אל בירה. **אפרתי-** תאונת דרכים שבה קופדו חייה של קשישה בת 70 לאחר שנדרסה והופקרה ע"י המשיבה. **לורנס-** המערער שיחק בבית המנוח משחק "רולטה רוסית" באקדח. המנוח ירה בראשו ומת. **ויצמן-** נהג שפגע בשוטר ברכב והפקירו. וייצמן שהה ברכב עם שתי נוסעות נוספות. **הר-שפי-** הרשעה באי מניעת פשע על כך שידעה שיגאל עמיר זומם לרצוח את יצחק רבין ז"ל. **פרידמן-** דקר את אשתו בירכה. היא סירבה לקבל את עזרתו לעצירת הדימום ומתה. **שכטר-** שימש כמנהל בריכה והורשע בגרימת חבלה ברשלנות בעקבות טביעתו של נער בבריכה. **רוס-** הומאופת שטיפל בקטין והתנה את הטיפול בהפסקת הטיפול התרופתי שניתן מבית החולים.

1.2 סיבתיות

סעיף 18, 309 לחוק העונשין.

אבו ג'נאם- תקפו את המנוח בביתו בכלי ברזל ומקלות עד שנפטר מ"כישלון לב". **טואלבו-** דקירה של קורבן 13 פעמים. הקורבן נפטרה לאחר 10 חודשים מסיבוכים רפואיים. **בלקר-** שפך נפט על אשתו וניסה להציתה, לאחר מכן השליך אותה מחלון דירתם בקומה הרביעית. **ברדריאן-** הורשע יחד עם חברו ברצח, כל אחד מהן דקר את הקורבן. הקורבן נפטר בביה"ח. **אלגביש-** מורה אשר נסעה לטיול בכנרת עם כיתתה. אחת התלמידות נכנסה למים וטבעה. **לורנס-** משחק "רולטה רוסית" באקדח, במהלכו המנוח כיוון את האקדח לראשו ירה ומת. **פטרומיליו-** המערער חטף את תיקה של המנוחה וזו, עקב בריאות לקויה, נפטרה מההתרגשות. **מלכה-** נהג בטנדר ופגע בילד בן שנתיים. הילד מת מטטנוס לאחר שלא קיבל זריקה בבית החולים. **חסיין-** דקר את אחותו מסי פעמים בסכין. היא נפטרה בביה"ח כתוצאה מאיבוד דם. **שטרייזנט-** המערער וחבריו נהגו על אופנועיהם. הוא דרס למוות הולכת רגל שחצתה במעבר חציה. **בלזר-** נהג מונית אשר תקף נהג אוטובוס אשר היה תולה לב. **צברי-** נערה שניסתה להימלט מאיומים ואלימות דרך החלון, אך מעדה ונפלה אל מותה. **ליכטנשטיין-** נהג במהירות מופרזת וכן התפוצץ צמיג ברכב, ואלו גרמו לתאונה קטלנית. **יעקובוב-** הורשע בגרימת מותה של אשתו (שנהג להכותה) לאחר שזו התאבדה בקפיצה מן החלון. **ליאון נ' רינגר (אזרחי)** נפגע בתאונת דרכים שלאחר מכן התפתח בגבו גידול סרטני נדיר במיוחד. **סעיד-** סעיד נהג במכוניתו, עקף משאית, וגרם לתאונת דרכים קטלנית. **מגידיש-** המערער נהג במהירות גבוהה, פגע בהולכת רגל שחצתה במעבר חצייה, וגרם בכך למותה.

2. תנאים מוקדמים לנשיאה באחריות פלילית

קטינות

חוק העונשין, סעיף 34ו.

העדר שליטה

חוק העונשין סעי' 34ז, 34יב, 34יד

כרמל - כרמל היה מעורב בתאונת דרכים כשלצדו העובד שלו. טען כי איבד את הכרתו- אוטומטיזם.
חמיס - השתלט על טרקטור והפך עמו מכונית משטרה. טען שפעל מתוך אוטומטיזם.
מנדלברוט - עובד בבית חרושת "אתא" ירה במספר עובדים שחלקם נפטרו.

אי שפיות הדעת

חוק העונשין, סעי' 34ח

חוק העונשין, סעי' 300א

חוק לטיפול בחולי נפש, תשנ"א – 1991, ס' 1, 15, 21, 24, 28-29

חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב – 1982 ס' 170

מנדלברוט - עובד בבית חרושת "אתא" ירה במספר עובדים שחלקם נפטרו.

מאיר - הואשם בשורה של עבירות ובהן תקיפה של אשתו ובנותיו. סבל ממחלת נפש בעת העבירה.

אבו חאמד - שרף את בנו באמבטיה כי חשד שאשתו בוגדת בו.

פלוני (פס"ד מחוזי) הרג את דודתו כי חשב שהיא ערפד.

קאדריה וצבישב נ' מדינת ישראל – טען לאי שפיות עקב "דליריום טרימנס" – פסיכوزה שנגרמה כתוצאה מהליך גמילה מאלכוהול וסמים.

מדינת ישראל נ' רן רפאל וחנון (2015) – בית המשפט קובע הלכה לגבי תוצאת קבלה של סייג אי השפיות.

3. היסוד הנפשי של העבירה - מחשבה פלילית

סעיפים 19-22, 90א', 298, 300, 300א, 301 לחוק העונשין.

3.1 היסוד ההכרתי: מודעות ותחליף של "עצימת עיניים"

חוק העונשין תשל"ז – 1977 סעיף 20, 90א

סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס – 2000 (ס"ח 293).

• אבו רביעה – רצה להינשא לנערה, ואביה לא הסכים לכך, לכן ניסה לחטוף אותה.

• הר שפי – הורשעה בעבירה של אי מניעת פשע (אי מניעת רצח יצחק רבין).

• ורשבסקי – הורשעו בעבירה של מתן שירותי הדפסה לפעילי החזית העממית לשחרור פלסטין.

• בארי – 4 קטינים אשר הורשעו באינוס ילדה מהקיבוץ.

• פלוני – הורשע בביצוע מעשה סדום ובתקיפה מינית של קטינה שהועסקה אצלו במסעדה בת"א.

• טייב – פיזיותרפיסט אשר הורשע במעשה אינוס וסדום במטופלת שלו שהגיעה לקבל עיסוי.

• אזולאי – גבר בן 34 אשר הורשע באינוס של נערה בת 14 לאחר בילוי משותף.

• באשי – הוטמן בבית הזוג שלל פריצה בהסכמתם וללא ידיעתם באשר למקור הכסף.

3.2 המישור החפצי – פיזיות

סעי' 20, 90א לחוק העונשין.

• ויניצקי – הורשע בהריגה של אדם אחר עקב כך שחבט בו במצח במהלך מריבה על מקום חנייה.

• סובאח – הורשע בהריגה בכך שבמהלך נהיגה ברכבו חצה קו הפרדה רצוף ופגע ברכב שהגיע ממול.

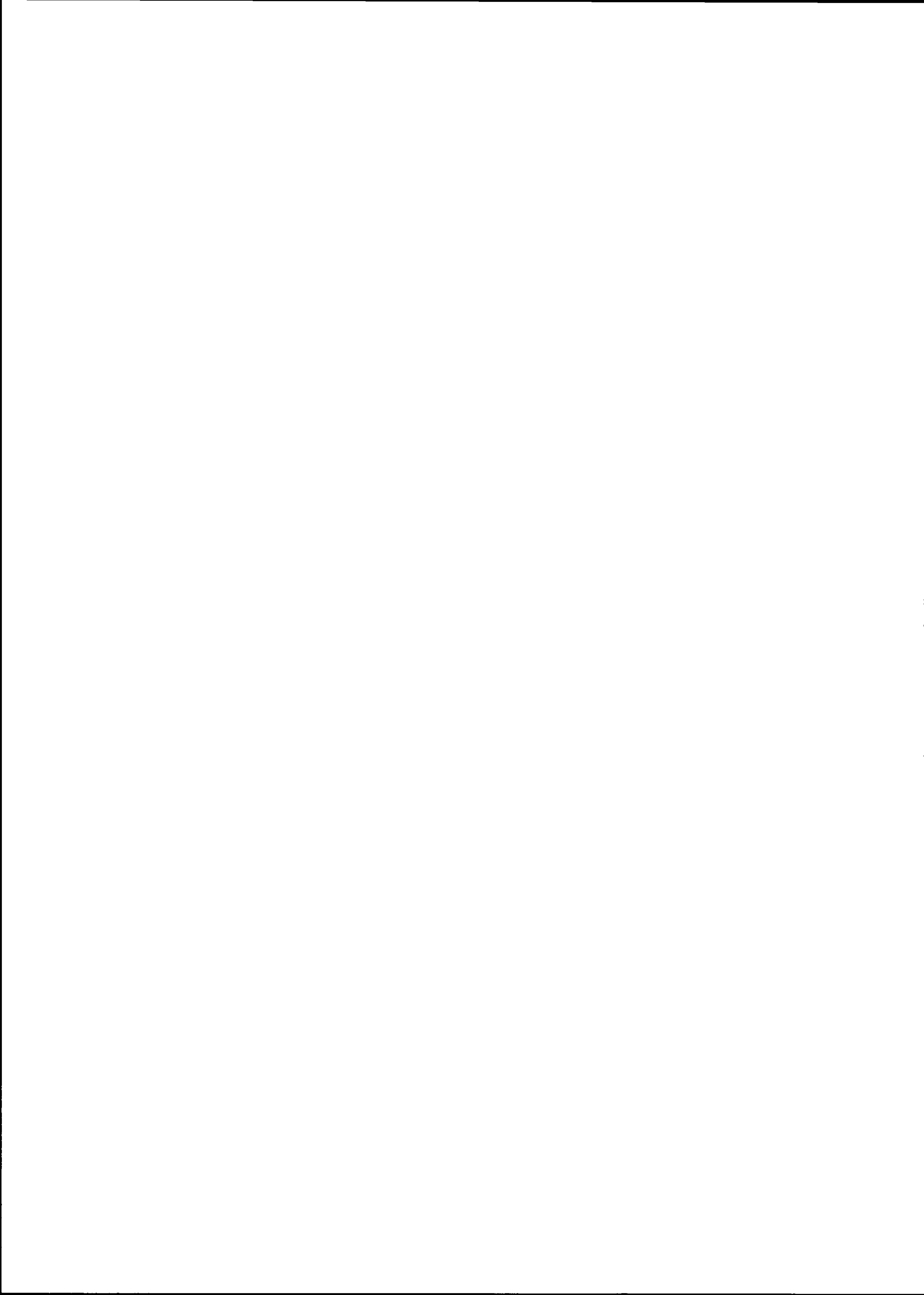
• אבו אלהוא – אב ובנו אשר היו מעורבים בתגרה עם שכניהם. האב הורשע בתקיפה והבן בהריגה.

• מגידיש – הורשע בהריגה לאחר שרכב בו נהג פגע בהולכת רגל שחצתה מעבר חצייה וגרם למותה.

• דהן - הורשע בהריגה כיוון שבמהלך נהיגה ברכבו התעלם מתמרור עצור תוך נטילת סיכון גבוה.

• צלנקו – ניסה לעקוף רכב משמאל במקום אסור. הרכב האחר הועף והמית הולכת רגל.

• דויטש – הורשע בהריגה - הורה לפועלים לחפור באתר חפירה למרות שידע כי הוא מועד למפולות.

3.3 המישור החפצי – כוונה

חוק העונשין תשל"ז -1977 סעיף 20, סעיף 90א

- עגימי – נאשם שחשד כי אשתו בוגדת בו, ולכן שלח 3 אנשים לביתו כדי שיביאו ראיות לכך.
- בורוכוב – טען לחוק איסור לשון הרע כנגד המשיב אשר פרסם נגדו כתבות בעיתון.
- וענונו – הורשע בסיוע לאויב במלחמה. לטענתו לא הוכחה הכוונה הפלילית הנדרשת לעבירה זו.
- מנבר – הורשע בשלוש עבירות כנגד ביטחון המדינה העקבות קשריו העסקיים עם אירן.
- אלבה – רב ומורה אשר הואשם בכך שפרסם מאמר מתוך מטרה להסית לגזענות.
- פוליאקוב – מערער 1 ירה בשני ערבים ולאחר מכן ציווה על מערער 2 לחפש בכיסם.
- אלימלך – דקר את המנוח שתי דקירות בתזהו, ולבסוף זוכה מאשמת רצח בכוונה תחילה.
- רייך – הורשע בעבירות לפי חוק ניירות ערך והתקנות שהותקנו מכוחו.
- ביטון – נאשמים אשר הורשעו בהתאם לחוק איסור לשון הרע וזאת ע"י הלכת הצפיות.

"כוונה תחילה" (היסוד הנפשי בעבירת הרצח)

סעי' 300, 303 לחוק העונשין.

- סגל – רצח את ארוסתו לאחר שזו סיפרה לו על בילוייה המשותפים עם חברה החדש.
- אזואלוס – זוכה מרצח בכוונה תחילה לאחר שירה באשתו ובשכנו אשר קיימו קשר רומנטי.
- ביטון – זוכה מרצח בכוונה תחילה לאחר שהמנוח חבט בראשו ואיים כי יעשה את המוות להוריו.
- שמולביץ - המית את אשתו לאחר שראה אותה לבושה בכותונת לילה בבית החבר החדש שלה.

4. רשלנות

סעי' 21, 90ב, 304 לחוק העונשין.

- בש – שני פעוטות נכנסו לתוך מקרר ריק שעמד בחצר ביתם ומצאו שם את מותם.
- צור – מארגן טיול ומדריך טיול זוכו מגרימת מוות ברשלנות עקב שיטפון שאירע בטיול.
- יעקובוב – אשתו התאבדה בקפיצה מן החלון לאחר שזה היכה אותה באותו הבוקר.
- לוי ואחי' - שלושה שוטרים אשר תפסו וחנקו חשודה בגרונה דבר אשר הביא למותה.
- רוטנשטרייך – הואשם וזוכה מעבירת גרם מוות ברשלנות עקב מותם של ילדים בבריכה.

5. אחריות קפידה (תרגול)

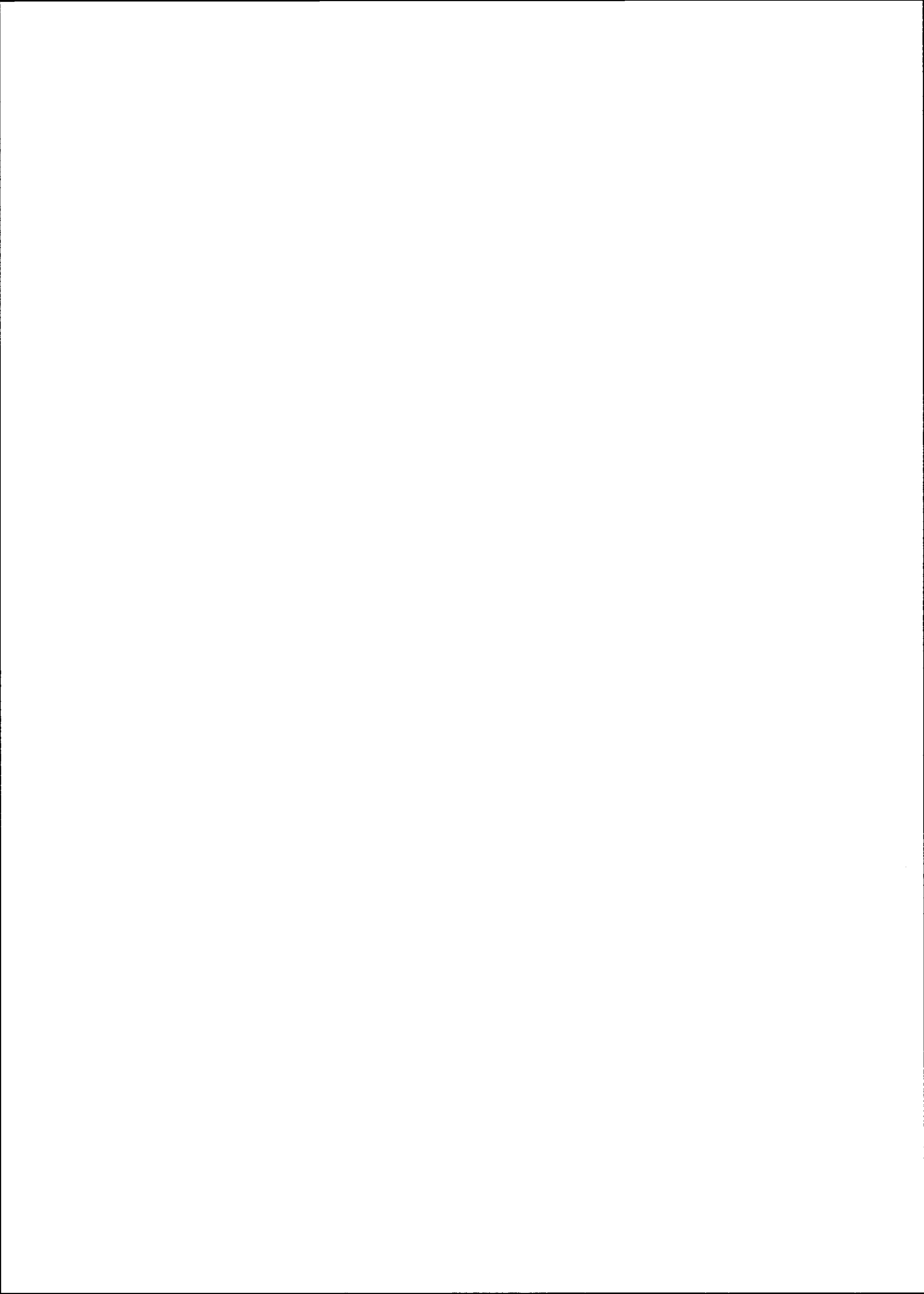
סעי' 22 לחוק העונשין.

- גדיסי – נהג בטרקטור ובעת שבלם את הרכב פגעה אבן בפנס האחורי אשר תוקן עוד באותו יום.
- לקס - הורשעו באשמת אי העברת ניכויי מס הכנסה, וטענו שאלו הן עבירות של אחריות קפידה.
- אורן בנגב מתכות – החברה ומנהלה הורשעו בעבירות של אי הגשת דוחות תקופתיים לרשויות המס.
- אוחנה – ערער על תקנה 308(ד) לתקנות התעבורה בטענה שזו איננה עבירה של אחריות קפידה.
- מאור מזרחי – נהג במשאית שהובילה מערביל בטון אשר פגע באוטובוס עקב היפרדות הסל.

6. הניסיון לדבר עבירה

סעי' 25-28 לחוק העונשין.

- סרור – הואשם בניסיון לרצח לאחר שנשא בידו רימון שנצרתו שלופה בכוונה לפגוע ביריבו.
- סריס – הורשע בעבירה של ניסיון לאינוס למרות שברח באמצע ביצוע העבירה עקב אדם שראה אותו.
- קובקוב – הכין בקבוקי תבערה ופנה לכיוון מסגד חסן בק ביפו עד שנעצר ע"י שוטרים שהיו במקום.
- מצארווה – הסיע טרמפיסטית וניסה לאנסה וזו הצליחה להימלט מהמקום.
- גרציאנו – הורשע בניסיון להחזקת סמים לאחר שזו נתפסה בהתחלה ע"י אנשי המכס.
- ברואיר – שב וחזר מסי פעמים מבנק אותו רצה לשדוד אך נעצר לבסוף בקרבת מקום.

7. צדדים לעבירה (לרבות אחריות נגרת)

- סעי' 234 ד' – 29, 260-262 לחוק העונשין.
- ע"פ 92/89 פלוניס: קטינים, יצאו ליער, לאחר הקטיף הצית מחטים של עצים והציתם כדי לגרום לשריפה.
- ע"פ 4800/11 אימן מגיס: אימן היה ברכב שבו חברו הנהג ביצע עבירה, ביהמ"ש העליון מחליט שזו הימצאות מקרית ומזכה.
- ע"פ 4387/73 מרדכי - שני המערערים שדדו אדם ותוך כדי השוד נרצח אותו אדם.
- ע"פ 5686/67 בסטיקאר - שוד בבית, שהתפתח לרצח בעלת הדירה הקשישה, עקב אלימות שהופעלה נגדה בעת שהתנגדה.
- ע"פ 320/99 פלונית: המערערת הורשע בסיוע לרצח של מדריך חברתי בפנימייה בה שהתה.
- ע"פ 8704/09 באשה: רצח (דקירה בלב) שבוצע לאחר מריבה במסעדה.
- ע"פ 8573/96 מרקרדו: עסקו במסחר לניירות ערך, קשרו קשר לביצוע תרמית. הואשמו כמבצעים בצוותא.
- ע"פ 4693/01 בביזאיב: תקיפה של מספר אנשים, שגרמה לחבלות חמורות.
- ע"פ 9282/00 ירחי: הצתה של בית כנסת בזמן שירחי עמד מחוץ לבית הכנסת.
- ע"פ 3390/98 רוש: האחים איציק וחנניה רוש שדדו חנות. השוד התפתח לרצח.
- ע"פ 1639/98 דהן: המערערים הורשעו באינוס תיירת באילת.
- דנ"פ 1294/96 משולם: משולם ואנשיו (חטיפת ילדי תימן) התבצרו ביהוד. בזמן מעצרו של משולם, בוצע ירי לעבר מסוק משטרתי.
- ע"פ 4424/78 סילגדו - שוד קבוצתי בחנות שהתפתח לרצח ע"י אחד המשתתפים.
- ע"פ 992/03 סוגאקר: שידל אדם לפגוע במתחרה שלו, וזה שידם אחרים שיעשו זאת במקומו.
- רע"פ 3626/01 וייצמן: וייצמן, קרן ואורנה נסעו ברכב בו נהג ויקטור ופגעו בשוטר.
- ע"פ 6365/12 פלוני: פלוני עם שותפו הכו אדם באמצעות קורת עץ והמנוח נפטר כתוצאה מהמכה.
- ע"פ 807/99 עזיזיאן: הצתה והיזק במזיד לדירת נזירות במאה שערים. עזיזיאן גנב חפצי איפור.
- ע"פ 1285/03 עשור: המערער, נהג מונית, הסיע שני מחבלים-מתאבדים תושבי ג'נין לתל אביב שם ביצעו פיגוע.
- ע"פ 4389/96 מרדכי: שוד בעל חנות, בעוד שהאחד הלם בקורבן במוט הברזל, מרדכי ספג את המכה בידו.
- ע"פ 8469/99 אסקין: שידל את פקוביץ להניח ראש חזיר בבית קברות מוסלמי.
- ע"פ 2796/95 פלוניס נ' מדינת ישראל - השלכת רימון בשוק הקצבים כנקמה על מותו של הרב כהנא.
- ע"פ 8573/76 מרקדו - המערערים הואשמו ביחד עם אחרים בקשירת קשר לביצוע פשע ועבירות נוספות שעניינן תרמית בני"ע.

